

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 25 listopada 2013 r.

Poz. 1378

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI MORSKIEJ¹⁾

z dnia 19 listopada 2013 r.

w sprawie obsługi naziemnej w portach lotniczych²⁾

Na podstawie art. 182 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy wykaz rodzajów usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej, o których mowa w art. 176 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 2) szczególne warunki i tryb udzielania zezwoleń na wykonywanie obsługi naziemnej oraz dokumenty i informacje, jakie powinny przedstawić ubiegający się o zezwolenia, oraz warunki, jakie musi spełniać podmiot ubiegający się o zezwolenie;
- 3) szczególne warunki stosowane przy wprowadzaniu ograniczeń, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 4) szczególne warunki i sposób organizowania oraz przeprowadzania konkursu, o którym mowa w art. 179 ust. 8 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, w przypadku wprowadzenia ograniczeń;
- 5) szczególne warunki udostępniania i korzystania z infrastruktury lotniska oraz ustalania i pobierania opłat za dostęp do urządzeń i powierzchni lotniska oraz opłat za użytkowanie scentralizowanej infrastruktury.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze;
- 2) sieci portów lotniczych – rozumie się przez to dwa lub więcej portów lotniczych wpisanych do rejestru lotnisk cywilnych, obsługujących to samo miasto lub konurbację i zarządzanych przez tego samego zarządzającego;
- 3) zarządzającym portem lotniczym – rozumie się przez to podmiot, którego zadaniem jest administrowanie i zarządzanie infrastrukturą portu lotniczego, a także koordynacja i kontrola działalności różnych podmiotów działających w danym porcie lotniczym lub w danym systemie portowym, wykonywane w zależności od sytuacji oddzielnie lub w powiązaniu z inną działalnością;

¹⁾ Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Dz. U. Nr 248, poz. 1494 oraz z 2012 r. poz. 1396).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża postanowienia dyrektywy Rady nr 96/67/WE z dnia 15 października 1996 r. w sprawie dostępu do rynku usług obsługi naziemnej w portach lotniczych Wspólnoty (Dz. Urz. WE L 272 z 25.10.1996, str. 36; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 2, str. 496, z późn. zm.).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 951 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 134, 628, 829 i 912.

- 4) agencji obsługi naziemnej – rozumie się przez to przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 177 ust. 2 ustawy, wykonującego dla przewoźników lotniczych oraz innych użytkowników statków powietrznych jedną lub więcej kategorii usług, o których mowa w art. 176 ustawy;
- 5) własnej obsłudze naziemnej – rozumie się przez to wykonywanie we własnym zakresie przez przewoźnika lotniczego jednej lub więcej kategorii usług obsługi naziemnej, polegających na obsłudze wyłącznie własnych statków powietrznych, załóg, pasażerów i ładunków bez zawierania z osobą trzecią umowy na wykonywanie takich usług, z tym że przewoźnicy lotniczy nie są wobec siebie osobami trzecimi, jeżeli jeden posiada większość udziałów w innym lub pojedynczy podmiot posiada większość udziałów w każdym z nich;
- 6) Prezesie Urzędu – rozumie się przez to Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
- 7) urządzeniach i powierzchni lotniska – rozumie się przez to wszystkie urządzenia oraz powierzchnie portu lotniczego udostępniane na potrzeby wykonywania obsługi naziemnej, z wyłączeniem scentralizowanej infrastruktury;
- 8) kontroli – rozumie się przez to skuteczną kontrolę, o której mowa w art. 2 pkt 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 293 z 31.10.2008, str. 3);
- 9) komitecie przewoźników lotniczych – rozumie się przez to komitet przewoźników lotniczych użytkujących port lotniczy, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 67 ust. 6 ustawy.

Rozdział 2

Wniosek o udzielenie zezwolenia na wykonywanie obsługi naziemnej

§ 3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na wykonywanie obsługi naziemnej, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 2 ustawy, przez agenta obsługi naziemnej, zwany dalej „wnioskiem”, powinien zawierać:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy, siedzibę i adres, a w przypadku osoby fizycznej imię i nazwisko, obywatelstwo oraz adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej;
- 2) numer wpisu we właściwym rejestrze przedsiębiorców, o ile przedsiębiorca podlega obowiązkowi wpisu do tego rejestru;
- 3) numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, o ile taki posiada;
- 4) określenie kategorii usług obsługi naziemnej lub rodzajów usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej, na które ma być udzielone zezwolenie;
- 5) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 6) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile taki posiada;
- 7) miejsce wykonywania działalności (port lotniczy lub porty lotnicze);
- 8) określenie okresu, na który ma być udzielone zezwolenie;
- 9) określenie terminu rozpoczęcia działalności.

§ 4. 1. Do wniosku dołącza się, z uwzględnieniem ust. 2 i 3:

- 1) umowę założycielską lub statut osoby prawnej ze wszystkimi zmianami;
- 2) dokument potwierdzający tożsamość osoby fizycznej będącej wnioskodawcą, ze wskazaniem stałego miejsca zamieszkania oraz poświadczający jej obywatelstwo;
- 3) oświadczenie o przestrzeganiu przez przedsiębiorcę standardów w zakresie ochrony środowiska naturalnego;
- 4) oświadczenie o przestrzeganiu przez przedsiębiorcę standardów w zakresie bezpieczeństwa urządzeń i osób, chyba że sprawdzenia spełnienia tych wymagań dokonuje się w procesie certyfikacji, o której mowa w art. 160 ustawy;
- 5) oświadczenie o przestrzeganiu przez przedsiębiorcę wymagań dotyczących ochrony lotnictwa.

2. W przypadku przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w okresie poprzedzającym złożenie wniosku, w celu potwierdzenia sytuacji ekonomicznej pozwalającej na prowadzenie działalności w zakresie obsługi naziemnej do wniosku dołącza się dodatkowo:

- 1) zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy, jeżeli przedsiębiorca jest obowiązany do jego sporządzenia na podstawie przepisów o rachunkowości lub innych przepisów szczególnych, a także opinię biegłego rewidenta, jeżeli obowiązek badania sprawozdania finansowego wynika z przepisów o rachunkowości lub innych przepisów szczególnych;
- 2) roczną deklarację podatkową o podatku dochodowym za rok obrotowy poprzedzający złożenie wniosku – dla przedsiębiorców innych niż wymienieni w pkt 1 i prowadzących działalność w roku obrotowym poprzedzającym złożenie wniosku;
- 3) aktualny wypełniony formularz dotyczący informacji finansowych, jaki przedsiębiorca składał do Głównego Urzędu Statystycznego – dla przedsiębiorców obowiązanych do składania formularzy na podstawie przepisów o statystyce publicznej.

3. W przypadku przedsiębiorców rozpoczynających działalność, a także przedsiębiorców, o których mowa w ust. 2, do wniosku dołącza się dodatkowo:

- 1) oświadczenia, że wobec przedsiębiorcy nie jest prowadzone postępowanie egzekucyjne, nie znajduje się on w stanie likwidacji oraz że nie zgłoszono wniosku o ogłoszenie jego upadłości;
- 2) plan gospodarczy wskazujący, że wnioskodawca posiada zdolność finansową i gospodarczą pozwalającą na prowadzenie działalności w zakresie obsługi naziemnej w wybranych kategoriach usług przez okres co najmniej 3 miesiące od dnia rozpoczęcia działalności.

§ 5. 1. Przedsiębiorca przedkłada kopie dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2.

2. Przedsiębiorca może przedłożyć kopie dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1, ust. 2 oraz w ust. 3 pkt 2.

3. Dokumenty, o których mowa w § 4, powinny zawierać dane aktualne na dzień złożenia wniosku, przy czym dokumenty, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3–5 oraz w ust. 3 pkt 1, powinny być ponadto wystawione nie wcześniej niż na 3 miesiące przed ich złożeniem.

4. Dokumenty, o których mowa w § 4, sporządzone w języku obcym dołącza się wraz z tłumaczeniem na język polski.

Rozdział 3

Szczegółowe warunki stosowane przy wprowadzaniu ograniczeń liczby zezwoleń dla agentów obsługi naziemnej oraz ograniczeniu liczby przewoźników lotniczych wykonujących własną obsługę naziemną

§ 6. W przypadku wprowadzenia ograniczeń, o których mowa w art. 179 ust. 1 pkt 1 ustawy, w portach lotniczych, o których mowa w art. 176b ust. 2 pkt 1 ustawy, co najmniej jeden agent obsługi naziemnej posiadający zezwolenie na wykonywanie obsługi naziemnej nie może bezpośrednio lub pośrednio znajdować się pod kontrolą:

- 1) zarządzającego portem lotniczym;
- 2) przewoźnika lotniczego, który przewiózł więcej niż 25% pasażerów lub ładunków odnotowanych w tym porcie lotniczym w roku poprzedzającym rok, w którym dokonano wyboru agentów;
- 3) podmiotu kontrolującego lub kontrolowanego bezpośrednio lub pośrednio przez zarządzającego portem lotniczym lub przewoźnika lotniczego, o którym mowa w pkt 2.

§ 7. Prezes Urzędu przekazuje Komisji Europejskiej do dnia 30 czerwca każdego roku kalendarzowego dane potrzebne do sporządzenia wykazu portów lotniczych, o których mowa w art. 176b ust. 2 pkt 1 ustawy, w celu publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

§ 8. Do wniosku, o którym mowa w art. 179 ust. 1 ustawy, zarządzający portem lotniczym dołącza:

- 1) propozycję ograniczeń w odniesieniu do każdego wymagającego ograniczeń rodzaju usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej wraz z uzasadnieniem;

- 2) dokumenty potwierdzające istnienie szczególnych przeszkód w zakresie dostępnej powierzchni lub przepustowości portu lotniczego, w szczególności:
 - a) plan zastosowania środków przewidzianych dla przewyciężenia przyczyn wprowadzanych ograniczeń,
 - b) zgodną ze stanem faktycznym analizę przepustowości portu lotniczego, z wyszczególnioną analizą elementu infrastruktury, którego dotyczy wnioski, albo
 - c) analizę przepustowości elementu infrastruktury lotniska, którego dotyczy wnioski, jeżeli zarządzający portem lotniczym nie dysponuje analizą, o której mowa w lit. b.

§ 9. Ograniczenia, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy, mogą być wprowadzone na okres do 3 lat.

§ 10. Na 6 miesięcy przed upływem okresu, na jaki zostało wprowadzone ograniczenie, o którym mowa w art. 179 ust. 1 ustawy, może być ono przedłużone na kolejny okres do 3 lat. Przedłużenie czasu trwania ograniczenia następuje z uwzględnieniem przepisów art. 179 ust. 1 i 3 ustawy.

§ 11. Decyzja Prezesa Urzędu o wprowadzeniu ograniczenia, o której mowa w art. 179 ust. 1 ustawy, określa:

- 1) kategorię lub kategorie usług obsługi naziemnej lub rodzaje usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej, dla których wprowadza się ograniczenie;
- 2) maksymalną liczbę zezwoleń w kategoriach usług obsługi naziemnej lub rodzajach usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej podlegających ograniczeniu;
- 3) okres obowiązywania ograniczenia.

§ 12. Informacje o wprowadzeniu ograniczeń, o których mowa w § 11, podlegają publikacji w Dzienniku Urzędowym Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

Rozdział 4

Szczegółowe warunki i sposób przeprowadzania konkursu w przypadku wprowadzenia ograniczeń

§ 13. W przypadku wprowadzenia ograniczenia liczby udzielanych zezwoleń, o których mowa w art. 179 ust. 1 pkt 1 ustawy, bez przeprowadzania konkursu, zezwolenie na wykonywanie obsługi naziemnej może uzyskać zarządzający portem lotniczym albo inny podmiot przez niego upoważniony, jeżeli:

- 1) zarządzający portem lotniczym ma bezpośrednią lub pośrednią kontrolę nad takim podmiotem albo
- 2) podmiot ten kontroluje zarządzającego portem lotniczym.

§ 14. Zarządzający portem lotniczym informuje komitet przewoźników lotniczych o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy.

§ 15. 1. Zarządzający portem lotniczym, w terminie 14 dni od dnia zakończenia konsultacji – w zakresie wyboru podmiotów – z komitetem przewoźników lotniczych, przekazuje Prezesowi Urzędu informacje na temat wyników przeprowadzonych konsultacji.

2. W przypadku gdy organizatorem konkursu jest Prezes Urzędu, wyboru podmiotu wykonującego obsługę naziemną odpowiednio w porcie lotniczym, o którym mowa w art. 179 ust. 1, dokonuje się po konsultacji z:

- 1) komitetem przewoźników lotniczych;
- 2) zarządzającym portem lotniczym, jeżeli:
 - a) nie wykonuje takich usług obsługi naziemnej,
 - b) nie ma bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad podmiotem wykonującym takie usługi,
 - c) nie posiada udziałów w podmiocie wykonującym takie usługi.

§ 16. 1. W przypadku wprowadzenia ograniczeń, o których mowa w art. 176b ust. 2 i 3 ustawy, Prezes Urzędu:

- 1) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Urzędu Lotnictwa Cywilnego informację o wprowadzeniu przez zarządzającego lotniskiem ograniczeń w portach lotniczych, o których mowa w art. 176b ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy;
- 2) kieruje do ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zaproszenie do udziału w konkursie w przypadku portów lotniczych, o których mowa w art. 176b ust. 2 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 179 ust. 8 pkt 2 ustawy, zarządzający portem lotniczym w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania przez Prezesa Urzędu dostarcza Prezesowi Urzędu informacje na temat:

- 1) dostępnej w porcie lotniczym infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności w zakresie obsługi naziemnej będącej przedmiotem konkursu, w szczególności wykaz elementów i urządzeń wchodzących w skład scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego;
- 2) planów zarządzającego portem lotniczym w zakresie rozbudowy i modernizacji infrastruktury portu lotniczego niezbędnej do prowadzenia działalności w zakresie obsługi naziemnej będącej przedmiotem konkursu, obejmujące okres co najmniej 3 lat;
- 3) powierzchni portu lotniczego, którą zarządzający portem lotniczym zamierza udostępnić na potrzeby wykonywania działalności w zakresie obsługi naziemnej objętej konkursem.

3. W przypadku niedostarczenia informacji, o których mowa w ust. 2, w przewidzianym w tym przepisie terminie, Prezes Urzędu uchyla decyzje o wprowadzeniu ograniczeń, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy.

§ 17. W ogłoszeniu o konkursie określa się:

- 1) nazwę (firmę), siedzibę i adres organizatora konkursu;
- 2) rodzaje usług obsługi naziemnej oraz miejsce ich wykonywania (nazwa portu lotniczego) objęte konkursem;
- 3) miejsce i termin składania zgłoszenia o przystąpieniu do konkursu oraz dokumentacji konkursowej;
- 4) miejsce i termin zgłoszenia przez zarządzającego portem lotniczym oświadczenia o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy;
- 5) informacje o warunkach konkursu;
- 6) liczbę podmiotów podlegających wyłonieniu w konkursie, którym udzielone zostanie zezwolenie na wykonywanie obsługi naziemnej;
- 7) szczegółowe informacje na temat dostępnej w porcie lotniczym infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności w zakresie obsługi naziemnej będącej przedmiotem konkursu, w szczególności wykaz elementów i urządzeń wchodzących w skład scentralizowanej infrastruktury portu lotniczego;
- 8) informacje na temat planów zarządzającego portem lotniczym w zakresie rozbudowy i modernizacji infrastruktury portu lotniczego niezbędnej do prowadzenia działalności w zakresie obsługi naziemnej będącej przedmiotem konkursu, obejmujące okres co najmniej 3 lat;
- 9) informacje na temat powierzchni portu lotniczego, którą zarządzający portem lotniczym zamierza udostępnić na potrzeby wykonywania działalności w zakresie obsługi naziemnej objętej konkursem.

§ 18. 1. W warunkach konkursu określa się:

- 1) dokumentację konkursową, którą przedsiębiorcy przystępujący do konkursu obowiązani są złożyć, obejmującą w szczególności:
 - a) kopię umowy założycielskiej lub statutu osoby prawnej ze wszystkimi zmianami,
 - b) numer wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej, o ile przedsiębiorca podlega takiemu wpisowi,
 - c) zaświadczenie z banku, w którym prowadzony jest podstawowy rachunek bieżący przedsiębiorcy, określające wielkość posiadanych środków oraz zdolność płatniczą przedsiębiorcy,
 - d) oświadczenie, że przedsiębiorca nie zalega z płatnościami składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ani płatnościami podatków oraz opłat publicznoprawnych, albo oświadczenie, że zawarto ugodę dotyczącą zaległych płatności,
 - e) informacje o zakresie i formach działalności prowadzonej przez przedsiębiorcę,
 - f) propozycje finansowania działalności i wielkość środków przeznaczonych na tę działalność,
 - g) ogólny opis i schemat organizacyjno-funkcjonalny przedsiębiorcy w zakresie obsługi naziemnej objętej konkursem oraz informacje dotyczące zapewnienia ochrony środowiska naturalnego,

- h) proponowane stawki opłat za wykonywane usługi,
 - i) informacje o kwalifikacjach personelu przedsiębiorcy i specjalistycznym sprzęcie niezbędnym do wykonywania usług oraz o stosowanych technologiach wraz z parametrami technicznymi;
- 2) kryteria wyboru odnoszące się do parametrów technicznych, stosowanej technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, kosztów eksploatacji, specyfikacji technicznej, używanych urządzeń, sytuacji finansowej przedsiębiorcy oraz terminu rozpoczęcia działalności przez przedsiębiorcę wykonującego obsługę naziemną wybranego w drodze konkursu;
 - 3) skalę oceny punktowej dla każdego kryterium, o którym mowa w pkt 2;
 - 4) maksymalny okres, na który wybierani są agenci obsługi naziemnej, przy czym nie może on przekraczać 7 lat;
 - 5) termin otwarcia zgłoszeń.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powinny zawierać dane aktualne na dzień złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do konkursu i być wystawione nie wcześniej niż na 3 miesiące przed dniem jego złożenia. Dokumenty sporządzone w języku obcym powinny być dołączone wraz z tłumaczeniem na język polski.

§ 19. 1. Termin zgłoszenia przystąpienia do konkursu nie może być krótszy niż 30 dni od dnia publikacji zaproszenia do udziału w konkursie w dziennikach urzędowych, o których mowa w § 16 ust. 1.

2. Zgłoszenie o przystąpieniu do konkursu powinno zawierać:

- 1) oznaczenie podmiotu, siedzibę i adres, a w przypadku osoby fizycznej imię i nazwisko oraz adres głównego miejsca wykonywania działalności;
- 2) numer wpisu we właściwym rejestrze przedsiębiorców – o ile przedsiębiorca podlega takiemu wpisowi;
- 3) oświadczenie przystępującego do konkursu potwierdzające, że posiada status podmiotu, o którym mowa w art. 177 ust. 2 ustawy;
- 4) oświadczenie przystępującego do konkursu potwierdzające, że spełnia on wymogi określone w art. 177 ust. 3 ustawy;
- 5) określenie rodzaju i zakresu wykonywania zamierzonych usług;
- 6) dokumentację, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 1;
- 7) określenie terminu, w ciągu którego przedsiębiorca wybrany w drodze konkursu złoży do Prezesa Urzędu wniosek o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie obsługi naziemnej spełniający wymagania ustawy i niniejszego rozporządzenia, oraz określenie planowanego terminu rozpoczęcia działalności;
- 8) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 9) numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON), o ile taki posiada.

§ 20. 1. W przypadku złożenia przez zarządzającego portem lotniczym oświadczenia o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, w terminie, o którym mowa w § 17 pkt 4, w sytuacji gdy w konkursie, którego organizatorem jest Prezes Urzędu, dokonuje się wyboru tylko jednego przedsiębiorcy do wykonywania obsługi naziemnej, Prezes Urzędu zawiadamia pozostałych uczestników konkursu o złożeniu takiego oświadczenia oraz o możliwości uzyskania zezwolenia przez tego przedsiębiorcę albo przez podmiot przez niego upoważniony, po spełnieniu wymagań do uzyskania zezwolenia na wykonywanie obsługi naziemnej.

2. Konkurs ulega zawieszeniu do czasu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji w przedmiocie wydania zezwolenia dla zarządzającego portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo dla podmiotu przez niego upoważnionego.

3. Decyzję, o której mowa w ust. 2, Prezes Urzędu wydaje na wniosek zarządzającego portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo podmiotu przez niego upoważnionego, złożony w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia oświadczenia o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy.

4. W przypadku niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, konkurs ulega podjęciu, a złożone przez zarządzającego portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, oświadczenie o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, jest bezskuteczne.

5. W przypadku wydania przez Prezesa Urzędu zezwolenia zarządzającemu portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo podmiotowi przez niego upoważnionemu, Prezes Urzędu informuje uczestników konkursu, że zaproszenie do konkursu jest bezskuteczne. W takim przypadku dalszego konkursu nie prowadzi się.

6. W przypadku wydania przez Prezesa Urzędu ostatecznej decyzji w sprawie odmowy wydania zarządzającemu portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo podmiotowi przez niego upoważnionemu, zezwolenia albo pozostawienia wniosku bez rozpoznania procedura konkursowa ulega podjęciu, a złożone przez zarządzającego portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, oświadczenie o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, jest bezskuteczne.

§ 21. 1. W przypadku złożenia przez zarządzającego portem lotniczym oświadczenia o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, w terminie, o którym mowa w § 17 pkt 4, w sytuacji gdy w konkursie, którego organizatorem jest Prezes Urzędu, dokonuje się wyboru więcej niż jednego agenta obsługi naziemnej, Prezes Urzędu zawiadamia pozostałych uczestników konkursu o złożeniu takiego oświadczenia oraz o możliwości uzyskania zezwolenia przez tego przedsiębiorcę albo przez podmiot przez niego upoważniony, po spełnieniu wymagań do uzyskania zezwolenia na wykonywanie obsługi naziemnej.

2. Do wydania zezwolenia zarządzającemu portem lotniczym, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo podmiotowi przez niego upoważnionemu oraz do konkursu dotyczącego tego podmiotu stosuje się odpowiednio § 20 ust. 2–4 i 6.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, liczba podmiotów podlegających wyłonieniu w konkursie ulega zmniejszeniu o jedno miejsce, chyba że podmiot, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, albo podmiot przez niego upoważniony nie uzyska zezwolenia.

§ 22. Do konkursu prowadzonego przez zarządzającego portem lotniczym w przypadku złożenia przez zarządzającego portem lotniczym oświadczenia o zamiarze skorzystania z uprawnienia, o którym mowa w art. 180 ust. 1 ustawy, przepisy § 20 i 21 stosuje się odpowiednio.

§ 23. 1. Konkurs przeprowadza zespół powoływany każdorazowo, odpowiednio przez Prezesa Urzędu lub zarządzającego portem lotniczym, zwanych dalej „organizatorami konkursu”, w składzie co najmniej 5 osób.

2. W skład zespołu nie mogą być powołani przedstawiciele podmiotów wykonujących obsługę naziemną w danym porcie lotniczym lub ubiegający się o zezwolenie oraz ich przedstawiciele, a także osoby pozostające z ubiegającym się o zezwolenie w takim stosunku, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób.

3. Członkami zespołu mogą być wyłącznie osoby, których autorytet daje rękojmię prawidłowego i bezstronnego przebiegu konkursu.

4. W skład zespołu wchodzi radca prawny.

§ 24. 1. Zgłoszenie o przystąpieniu do konkursu jest składane przez uczestników konkursu w zamkniętych kopertach.

2. Organizator konkursu przechowuje zgłoszenia o przystąpieniu do konkursu do chwili ich otwarcia przez zespół.

3. Zgłoszenia o przystąpieniu do konkursu po ich otwarciu przechowywane są przez zespół.

4. W terminie 3 dni od dnia otwarcia zgłoszeń o przystąpieniu do konkursu każdy z członków zespołu składa oświadczenie o braku okoliczności, o których mowa w § 23 ust. 2.

§ 25. Zespół, mając na uwadze zasady ochrony informacji niejawnych, może żądać udzielenia dodatkowych wyjaśnień dotyczących treści złożonych zgłoszeń o przystąpieniu do konkursu.

§ 26. Jeżeli żadne zgłoszenie o przystąpieniu do konkursu nie odpowiada wymogom konkursu określonym w warunkach konkursu, o których mowa w § 18, zespół składa do organizatora konkursu wnioski o uznanie konkursu za bezskuteczny.

§ 27. 1. Z konkursu przewodniczący zespołu sporządza protokół.

2. Protokół zawiera:

- 1) oznaczenie i miejsce konkursu;
- 2) imiona i nazwiska członków zespołu;
- 3) liczbę zgłoszeń o przystąpieniu do konkursu;
- 4) ocenę punktową zgłoszeń o przystąpieniu do konkursu i wskazanie podmiotu lub podmiotów, które są rekomendowane do udzielenia zezwolenia;
- 5) podpisy wszystkich członków zespołu.

3. Protokół podlega zatwierdzeniu przez organizatora konkursu.

4. W przypadku niezatwierdzenia protokołu konkurs przeprowadza się ponownie.

§ 28. 1. Zespół niezwłocznie zawiadamia organizatora konkursu o zakończeniu konkursu.

2. W przypadku gdy organizatorem konkursu jest zarządzający portem lotniczym, jest on obowiązany zawiadomić Prezesa Urzędu oraz komitet przewoźników lotniczych o zakończeniu konkursu i jego wyniku.

3. Organizator konkursu zawiadamia uczestników konkursu o jego wyniku. W przypadku gdy organizatorem konkursu jest Prezes Urzędu, informuje on również zarządzającego portem lotniczym oraz komitet przewoźników lotniczych o wyniku konkursu.

4. W przypadku gdy organizatorem konkursu jest zarządzający portem lotniczym, jest on obowiązany na żądanie Prezesa Urzędu przedstawić dokumentację konkursową.

5. Na czynności zespołu w toku konkursu uczestnik konkursu może wnieść pisemny protest do organizatora konkursu nie później niż w terminie 14 dni od dnia powiadomienia o wyniku konkursu.

6. W przypadku gdy organizatorem konkursu jest zarządzający portem lotniczym, informuje on niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni, Prezesa Urzędu o złożeniu przez uczestnika konkursu protestu na czynności zespołu.

7. Organizator konkursu rozpatruje protest nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania oraz pisemnie informuje wnoszącego protest o sposobie jego rozpatrzenia.

8. W przypadkach gdy organizatorem konkursu jest zarządzający portem lotniczym, powiadamia on Prezesa Urzędu o sposobie rozpatrzenia protestu oraz przedstawia dokumentację konkursową.

9. W razie stwierdzenia przez Prezesa Urzędu, że wybór podmiotu został dokonany z naruszeniem regulaminu konkursowego, przepisów ustawy lub niniejszego rozporządzenia, Prezes Urzędu przekazuje zarządzającemu portem lotniczym protest do ponownego rozpatrzenia, wskazując na stwierdzone naruszenia. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.

10. W przypadku, o którym mowa w ust. 9, zarządzający portem lotniczym powiadamia Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia protestu oraz przedstawia dokumentację konkursową.

11. W przypadku gdy zarządzający portem lotniczym dokona ponownego rozpatrzenia protestu z naruszeniem regulaminu konkursowego, przepisów ustawy lub niniejszego rozporządzenia albo w przypadku gdy nie dokona on ponownego rozpatrzenia protestu, Prezes Urzędu może uchylić decyzję o wprowadzeniu ograniczeń, o których mowa w art. 179 ust. 1 ustawy.

§ 29. W przypadku uwzględnienia protestu Prezes Urzędu przeprowadza ponownie konkurs.

§ 30. W przypadku niezłożenia lub pozostawienia bez rozpoznania wniosku, o którym mowa w art. 181b ust. 3 ustawy, albo odmowy wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 2 ustawy, prawo do złożenia wniosku uzyskuje podmiot, którego zgłoszenie o przystąpieniu do konkursu uzyskało kolejną co do wysokości ocenę w konkursie. Prezes Urzędu jest obowiązany do poinformowania podmiotu o prawie do złożenia wniosku.

§ 31. W przypadku gdy agent obsługi naziemnej przestał wykonywać działalność objętą zezwoleniem przed upływem okresu, na jaki Prezes Urzędu udzielił mu zezwolenia, albo okresu, na który został wybrany jako podmiot wykonujący własną obsługę naziemną, przeprowadzany jest ponowny wybór przedsiębiorcy do wykonywania obsługi naziemnej, w drodze konkursu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2.

Rozdział 5

Szczegółowe warunki udostępniania i korzystania z infrastruktury lotniska oraz ustalania i pobierania opłat za dostęp do urządzeń i powierzchni lotniska oraz opłat za użytkowanie scentralizowanej infrastruktury

§ 32. Zarządzający portem lotniczym, co najmniej raz w roku, przeprowadza konsultacje z komitetem przewoźników lotniczych, o ile komitet taki został powołany w danym porcie lotniczym, oraz ze wszystkimi agentami obsługi naziemnej w danym porcie lotniczym, dotyczące w szczególności:

1) warunków użytkowania scentralizowanej infrastruktury i dostępu do urządzeń i powierzchni lotniska;

- 2) wysokości opłat za użytkowanie scentralizowanej infrastruktury lub za dostęp do urządzeń i powierzchni lotniska oraz ewentualnych planowanych zmian wysokości tych opłat w trakcie roku;
- 3) planów dotyczących inwestycji o dużej skali mogącej wpłynąć na wysokość opłat za użytkowanie scentralizowanej infrastruktury lub za dostęp do urządzeń i powierzchni lotniska, a także wpływu tej inwestycji na wysokość opłat, o których mowa w pkt 2, w trakcie roku.

§ 33. 1. Scentralizowana infrastruktura obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) jednolity system odpraw pasażerów i bagażu wraz z wyposażeniem tego systemu;
- 2) taśmociągi służące do transportu bagażu wewnątrz terminalu portu lotniczego;
- 3) instalacje dostawy wody pitnej i odprowadzania ścieków;
- 4) płyty przeznaczone do odladzania samolotów wraz z systemem utylizacji odpadów powstających w wyniku odladzania;
- 5) pomieszczenia sortowania bagażu wraz z taśmociągami dla bagażu pasażerów odlatujących i przylatujących;
- 6) centralny system dystrybucji paliwa;
- 7) systemy łączności naziemnej;
- 8) system informacji lotniskowej.

2. Zarządzający portem lotniczym opracowuje wykaz elementów oraz urządzeń wchodzących w skład scentralizowanej infrastruktury dla danego portu lotniczego.

3. Zarządzający portem lotniczym w porozumieniu z innym podmiotem dysponującym scentralizowaną infrastrukturą ogłasza wykaz elementów i urządzeń wchodzących w skład scentralizowanej infrastruktury w miejscu dostępnym dla wszystkich przewoźników lotniczych i innych użytkowników statków powietrznych i agentów obsługi naziemnej, w szczególności poprzez publikację na stronie internetowej lotniska, o ile taką posiada, oraz niezwłocznie po ogłoszeniu przekazuje go Prezesowi Urzędu.

4. Przepis ust. 3 stosuje się także w przypadku zmian w wykazie elementów i urządzeń wchodzących w skład scentralizowanej infrastruktury.

§ 34. Scentralizowaną infrastrukturę oraz urządzenia i powierzchnię lotniska udostępnia się agentom obsługi naziemnej i przewoźnikom lotniczym oraz innym użytkownikom statków powietrznych, w szczególności w sposób:

- 1) zapewniający im wykonywanie działalności,
- 2) umożliwiający im efektywną i uczciwą konkurencję,
- 3) zapewniający bezpieczne i prawidłowe funkcjonowanie portu lotniczego

– przy uwzględnieniu uwarunkowań technicznych występujących w porcie lotniczym.

§ 35. Scentralizowana infrastruktura oraz urządzenia i powierzchnia lotniska użytkowane są zgodnie z regulaminem użytkowania portu lotniczego ustalonym przez zarządzającego tym portem lotniczym po konsultacjach z agentami obsługi naziemnej oraz komitetem przewoźników lotniczych oraz umowami zawieranymi z agentami obsługi naziemnej.

§ 36. 1. Jeżeli udostępnianie scentralizowanej infrastruktury lub urządzeń i powierzchni lotniska uzasadnia pobieranie opłat, zarządzający portem lotniczym może pobierać opłaty od agentów obsługi naziemnej lub przewoźników lotniczych oraz innych użytkowników statków powietrznych za użytkowanie scentralizowanej infrastruktury lub za dostęp do urządzeń i powierzchni lotniska.

2. Pobieranie opłat, o których mowa w ust. 1, jest uzasadnione w szczególności, gdy:

- 1) jest konieczne ze względu na zapewnienie skutecznej realizacji kryteriów i zasad, o których mowa w § 34;
- 2) koszty związane z utrzymaniem, udostępnieniem oraz odtworzeniem scentralizowanej infrastruktury lub urządzeń i powierzchni lotniska nie są pokrywane z innych źródeł.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, ustala się w sposób:

- 1) obiektywny, przejrzysty i niedyskryminujący;

- 2) zapewniający łatwość naliczania należności z tytułu tych opłat;
- 3) umożliwiający sprawdzenie przez agentów obsługi naziemnej lub przewoźników lotniczych oraz innych użytkowników statków powietrznych poprawności naliczonej należności z tytułu tych opłat;
- 4) uwzględniający – w miarę możliwości – ponoszone przez zarządzającego portem lotniczym koszty związane z utrzymaniem, udostępnieniem oraz odtworzeniem scentralizowanej infrastruktury lub urządzeń i powierzchni lotniska.

4. Zarządzający portem lotniczym przekazuje Prezesowi Urzędu, agentom obsługi naziemnej i przewoźnikom lotniczym oraz innym użytkownikom statków powietrznych oraz ogłasza w miejscu dostępnym dla wszystkich agentów obsługi naziemnej i przewoźników lotniczych oraz innych użytkowników statków powietrznych, w szczególności poprzez publikację na stronie internetowej lotniska, o ile taką posiada, zestawienie wysokości opłat, o których mowa w ust. 1, wraz z zasadami ich naliczania i pobierania. Zarządzający portem lotniczym przekazuje Prezesowi Urzędu, agentom obsługi naziemnej i przewoźnikom lotniczym oraz innym użytkownikom statków powietrznych uzasadnienie pobierania opłat, o którym mowa w ust. 1.

5. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są wnoszone przez agentów obsługi naziemnej i przewoźników lotniczych oraz innych użytkowników statków powietrznych w terminach i trybie ustalonych przez zarządzającego portem lotniczym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 4.

6. Przepis ust. 4 stosuje się także w przypadku zmian w wysokości, zasadach naliczania lub pobierania opłat, o których mowa w ust. 1.

§ 37. 1. W przypadku gdy scentralizowaną infrastrukturą lub urządzeniami i powierzchnią lotniska dysponuje inny niż zarządzający portem lotniczym podmiot, stosuje się do niego odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem ust. 2–4.

2. Obowiązek, o którym mowa w § 33 ust. 3, podmiot, o którym mowa w ust. 1, realizuje w porozumieniu z zarządzającym portem lotniczym.

3. Opłaty, o których mowa w § 36 ust. 1, podmiot, o którym mowa w ust. 1, ustala w sposób umożliwiający sprawdzenie ich poprawności także przez zarządzającego portem lotniczym.

4. Zestawienie wysokości opłat, o których mowa w § 36 ust. 1, wraz z zasadami ich naliczania i pobierania, podmiot o którym mowa w ust. 1, ogłasza w miejscu dostępnym także dla zarządzającego portem lotniczym.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, opłaty, o których mowa w § 36 ust. 1, są pobierane również od zarządzającego portem lotniczym w przypadku wykonywania przez niego obsługi naziemnej.

6. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, ustala zasady użytkowania scentralizowanej infrastruktury oraz udostępniania urządzeń i powierzchni lotniska po konsultacjach z agentami obsługi naziemnej, komitetem przewoźników lotniczych oraz zarządzającym portem lotniczym i przekazuje je zarządzającemu portem lotniczym. Zarządzający portem lotniczym wprowadza te zasady do regulaminu użytkowania portu lotniczego nie później niż w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.

§ 38. Wykaz rodzajów usług w poszczególnych kategoriach usług obsługi naziemnej określa załącznik do rozporządzenia.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 39. Zezwolenia udzielone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

§ 40. Do postępowań administracyjnych prowadzonych na podstawie art. 179 ustawy, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 41. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.⁴⁾

Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej: wz. *Z. Rynasiewicz*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie obsługi naziemnej w portach lotniczych (Dz. U. Nr 83, poz. 695), które zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 170, poz. 1015) utraciło moc z dniem 19 marca 2013 r.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 19 listopada 2013 r. (poz. 1378)

WYKAZ USŁUG OBSŁUGI NAZIEMNEJ

1. **Kategoria 1 – Obsługa w zakresie administracji naziemnej i nadzoru obejmująca:**

- 1.1. reprezentację i kontakty z władzami lokalnymi lub innymi instytucjami, regulowanie płatności w imieniu przewoźnika lotniczego lub innego użytkownika statku powietrznego oraz zapewnienie pomieszczeń biurowych dla jego przedstawicieli;
- 1.2. kontrolę załadowania, przyjmowanie wiadomości i telekomunikację;
- 1.3. obsługę, przechowywanie i administrację urządzeń ładunkowych;
- 1.4. inne czynności nadzoru przed, w czasie i po zakończeniu lotu oraz inne czynności administracyjne na żądanie przewoźnika lotniczego lub innego użytkownika statku powietrznego.

2. **Kategoria 2 – Obsługa pasażerów obejmująca:**

wszelką pomoc świadczoną pasażerom przylatującym, odlatującym, przesiadającym się, w tym sprawdzanie biletów i dokumentów podróży, rejestrowanie bagażu i przemieszczanie go do sortowni.

3. **Kategoria 3 – Obsługa bagażu obejmująca:**

obsługę naziemną bagażu na terenie sortowni, jego sortowanie, przygotowywanie go do odlotu, załadowywanie i wyładowywanie z urządzeń służących do przemieszczania go ze statku powietrznego do sortowni i w drugą stronę, jak również transport bagażu z sortowni na teren odbioru bagażu.

4. **Kategoria 4 – Obsługa towarów lub poczty obejmująca:**

- 4.1. w zakresie ładunków: fizyczną obsługę wywozu, transferu i przywozu, obsługę w zakresie związanych z tym dokumentów, procedur celnych i stosowania procedury bezpieczeństwa uzgodnionej między stronami lub wynikającej z okoliczności;
- 4.2. w zakresie poczty: fizyczną obsługę poczty przylatującej lub odlatującej, obsługę w zakresie związanych z tym dokumentów i stosowanie procedury w zakresie bezpieczeństwa uzgodnionej między stronami lub wynikającej z okoliczności.

5. **Kategoria 5 – Obsługa płytowa obejmująca:**

- 5.1. prowadzenie statku powietrznego na ziemi po lądowaniu i przed startem*;
- 5.2. pomoc w blokowaniu statku powietrznego i dostarczanie odpowiednich urządzeń*;
- 5.3. łączność między statkiem powietrznym i podmiotem wykonującym usługi w części lotniczej portu lotniczego*;
- 5.4. załadunek i rozładunek statku powietrznego, w tym zapewnienie i obsługę odpowiednich urządzeń, jak również transport załogi i pasażerów między statkiem powietrznym i terminalem, transport bagażu między statkiem powietrznym i terminalem;
- 5.5. dostarczenie i obsługę właściwych urządzeń do uruchamiania silników;
- 5.6. holowanie statku powietrznego przed startem i po lądowaniu, jak również zapewnienie urządzeń odpowiednich do tego celu;
- 5.7. transport do statku powietrznego, załadowanie na statek powietrzny i wyładowanie ze statku powietrznego żywności i napojów.

6. **Kategoria 6 – Obsługa statków powietrznych obejmująca:**

- 6.1. czyszczenie statku powietrznego na zewnątrz i wewnątrz, czyszczenie toalet i zaopatrywanie w wodę;
- 6.2. chłodzenie i ogrzewanie kabiny, usuwanie śniegu i lodu, odladzanie statku powietrznego;
- 6.3. ponowne zaopatrzenie kabiny w odpowiednie wyposażenie, przechowywanie tego wyposażenia.

- 7. Kategoria 7 – Obsługa w zakresie zaopatrzenia statków powietrznych w materiały napędowe obejmująca:**
- 7.1. organizację i wykonywanie czynności tankowania i roztankowywania, w tym przechowywanie paliwa oraz kontrolę jakości i ilości dostaw paliwa;
 - 7.2. neutralizację resztek materiałów napędowych.
- 8. Kategoria 8 – Obsługa w zakresie utrzymania statków powietrznych obejmująca:**
- 8.1. rutynowe czynności dokonywane przed lotem;
 - 8.2. nierutynowe czynności wykonywane na żądanie przewoźnika lotniczego lub innego użytkownika statku powietrznego;
 - 8.3. obsługę administracyjną oraz dostarczanie części zapasowych i odpowiedniego sprzętu;
 - 8.4. występowanie o rezerwację lub rezerwowanie odpowiedniego miejsca do parkowania lub hangaru.
- 9. Kategoria 9 – Obsługa w zakresie operacji lotniczych i czynności administracyjnych związanych z załogą obejmująca:**
- 9.1. przygotowanie lotu w porcie odlotu lub każdym innym miejscu;
 - 9.2. pomoc podczas lotu, w tym przekazywanie nowych poleceń, jeżeli jest to potrzebne;
 - 9.3. czynności po wykonaniu lotu;
 - 9.4. czynności administracyjne związane z załogą.
- 10. Kategoria 10 – Transport naziemny obejmujący:**
- 10.1. organizację i realizację przewozu załogi, pasażerów, bagażu, ładunków między różnymi terminalami w tym samym porcie lotniczym, z wyłączeniem jednak przewozu między statkiem powietrznym i innym punktem znajdującym się w granicach tego samego portu lotniczego;
 - 10.2. każdy specjalny transport wykonywany na żądanie przewoźnika lotniczego lub innego użytkownika statku powietrznego.
- 11. Kategoria 11 – Obsługa w zakresie zaopatrzenia pokładowego statków powietrznych w żywność i napoje (catering) obejmująca:**
- 11.1. utrzymywanie kontaktów z dostawcami i zarządzanie administracyjne;
 - 11.2. przechowywanie żywności i napojów oraz sprzętu niezbędnego do ich przygotowania;
 - 11.3. czyszczenie tego sprzętu;
 - 11.4. przygotowanie i dostawa sprzętu oraz zapasów pokładowych (żywność i napoje).

* O ile usługi te nie są wykonywane przez służbę ruchu lotniczego lub zarządzającego portem lotniczym.